

ІНАВАЦЫІ І АПК

ЖЫЦЬ СЁННЯ, ДУМАЦЬ ПРА ЗАЎТРА

ПА СВАІХ памерах гаспадарка нагадвае міні-гарадок, дзе на плошчы больш чым 12 тысяч гектараў размясціліся сельгасугоддзі з малочнатаварнымі комплексамі, фермамі, аўтапаркам, рыбнымі сажалкамі, садамі і нават невялічкім аэрадромам для АН-2. Самалёт тут выкарыстоўваецца для апрацоўкі пасеваў і ўнясення мінеральных угнаенняў. На балансе таварыства ёсць таксама санаторый і гасцінічны комплекс. І трэба прыкласці нямала намаганняў, каб гэта ўсё працавала. Але гаспадарка не баіцца выкарыстоўваць новыя падыходы ў рабоце. Тут дакладна ёсць чаму павучыцца. Да Кіраўска ад цэнтральнай сядзібы «Рассвета», якая знаходзіцца ў аграгарадку Мышкавічы, усяго 5 кіламетраў. Некалькі хвілін па добрай асфальтавай дарозе — і мы ўжо на месцы.

3 мясам, малаком і агароднінай

«Рассвет» спецыялізуецца на мяса-малочнай вытворчасці і мае развітую раслінаводчую і плодаагароднінчую гаспадарку. У адкрытым і закрытым грунтах тут вырошчваюць памідоры, агуркі, капусту, цыбулю, моркву... Адны толькі цяпліцы тут займаюць плошчу ў 10 гектараў. З іх тры гектары адведзены пад спецыяльную энергазберагальную тэхналогію.

Звыш 200 гектараў тэрыторыі тутэйшых зямель аддадзеныя садамі, большая частка з якіх пасаджана ў 2004–2006 гадах. Для

захоўвання плодаагароднінай прадукцыі пабудавана сховішча на 5000 тон.

Сярэдняе пагадоўе буйной рагатай жывёлы складае ў гаспадарцы 8800 галоў, з іх — 2200 галоў дойнага статка. «У год вырабляем 1800 тон мяса плюс 14 300 тон малака, — удакладняе намеснік старшыні гаспадаркі **Аляксандр СУХАДОЛЬСКИ**. — Уся прадукцыя жывёлагадоўлі, якая тут выпускаецца, рэнтабельная. А рэнтабельнасць па малаку складае наогул каля 40%. Гэта значыць, што на адзін укладзены ў справу рубель мы атрымліваем 1,4 рубля вырuchyкі».

Высокая рэнтабельнасць дасягаецца і за кошт выкарыстання якаснага насення. Напрыклад, тутэйшая кукуруза выключна нямецкай селекцыі. Яе ўраджайнасць на зерне дасягае 130 ц/га, а зялёнай масы на огул да 500 ц/га.

А яшчэ тут вырошчваюць кармава-карпа, белага амура, шчупака і караса — каля 160 тон рыбы ў год. Уся яна рэалізуецца сваімі сіламі. Для гэтага ёсць уласны транспарт і два гандлёвыя пункты ў Магілёве і Бабруйску. Працуе і выязны гандаль.

А цяпер яшчэ і з біягазам

З 2012 года ў «Рассвете» працуе біягазавая ўстаноўка магутнасцю 4,8 МВт/г — самая магутная ў Беларусі. Аб'ект узведзены за кошт крэдытных рэсурсаў замежных банкаў і ўкладанняў ААТ «Рассвет». Кошт устаноўкі складае 13,5 мільёна еўра, да 2019 года яна павінна акупіцца.

— На сённяшні дзень устаноўка вырабляе да 20 мільёнаў кВт у год, — паведаміла **галоўны эканаміст гаспадаркі Ірына БЛЯЎСКАЯ**. — Уся электраэнергія, якая вырацоўваецца ў нас, паступае ў Бабруйскія электрасеткі. Для нагляднасці, гэты аб'ём можа забяспечыць электраэнергіяй увесь Кіраўскі раён. Першыя 10 гадоў мы маем права прадаваць паліва па павышаных тарафах, з каэфіцыентам 1,3. Так дзяржава падтрымлівае ініцыятывы па выкарыстанні альтэрнатыўных крыніц энергіі.

У аснове працэсу атрымання электраэнергіі і цяпла ляжыць анаэробнае разлаганне арганікі з дапамогай бактэрыяў. У суткі трэба больш чым 300 тон гною і каля 100 тон сіласу. Бактэрыі выдзяляюць газ, і турбіны вырацоўваюць электраэнергію. Адпрацаванае «паліва» — па сутнасці той жа самы гной, але толькі палепшанай якасці і без пустазелля, ідзе на палі.

Акрамя гэтага, гаспадарка атрымлівае цяпло для сваіх цяпліц. На гэта ідзе тая вада, якая выкарыстоўваецца для ахаладжэння рухавікоў.

Новыя магчымасці

Ад якасці біямасы залежыць і работа біягазавой устаноўкі.

— Жывёлу кормім спецыялізаванымі камбікармамі, якія самі і вырабляем, — удакладняе **Аляксандр Сухадольскі**. — Нарыхтоўваем сенажы, сілас, сена, дробнім салому і дабаўляем сакавітыя кармы. Вярнуліся да таго, ад чаго іншыя сыходзяць — да паўцукровых буракоў, там ёсць клятчатка і цукры.

Але ёсць і праблемы.

— У біямасе павінна быць не больш за 16% сухога рэчыва, — кажа **першы намеснік старшыні таварыства Аляксандр ЖЫЛІНСКИ**. — А паколькі мы ў якасці падсцілкі для кароў выкарыстоўваем здробнюю салому, то перавышаем неабходныя параметры.

Сёлета гаспадарка прыступіла да будаўніцтва новага комплексу для дойнага статка, які дапаможа вырашыць адначасова дзве праблемы — павялічыць вытворчасць малака і палепшыць якасць біямасы для біягазавой устаноўкі. Асаблівасць комплексу ў тым, што там не спатрэбіцца падсцілаць каровам салому, замест яе будуць выкарыстоўвацца каўчукавыя дываны. Ёсць і іншыя плюсы. Комплекс узводзіцца побач з біягазавой устаноўкай, а гэта дазволіць скараціць транспартныя расходы. У дадатак будзе праводзіцца ацяпленне комплексу за кошт біягазавой устаноўкі.

— Будучае за інавацыйнымі праектамі, — падкрэслівае **старшыня ААТ «Рассвет» Аляксандр БАГЕЛЬ**. — Галоўнае, каб было жаданне працаваць, а не проста атрымліваць грошы.

Нэлі ЗІГУЛЯ. zigulya@zviazda.by

Бяспека — справа асабістая і... агульная

НЕ СУНЬ РУКІ, БО ПРАЦЯГНЕШ НОГІ

«Тэрмін службы кабелю — 30 гадоў, проваду — 20, а вашым хатам колькі? Калі апошні раз іх мянялі?» З такім пытаннем да прысутных звярнуўся **Тадэвуш ВАЛЮКЕВІЧ**, начальнік **Воранаўскага раённага энергаінтэксці**.

— Раней ад электрасеткі працавалі халадзільнік, тэлевізар ды прас. А цяпер яшчэ чайнікі, бойлеры, мікрахвалёўкі, пральныя машыны. Засцерагалі разлічаны на ток 25 А (ампер), а рэальна на яго прыпадае 35–36 — перагрузка амаль у два разы. Ізаляцыя з часам старэе, як і мы, таму яе трэба абнаўляць.

Спецыяліст папярэдзіў, што супрацоўнікі энерганягляду будуць сачыць, выносіць папярэджанні і правяраць іх выкананне, а ў адмоўных выпадках — штрафваць.

— Усе ведаюць, што «жучкі» ставіць нельга, але мы іх усё роўна знаходзім. У Воранаве зрабілі самастойна «мантаж» — згарэла кухня. У Радуні няправільна зманціравалі воданাগравальнік — чалавек загінуў. А ў сельгаспабудовах што робіцца? Каробкі трэба адкрываць, правяраць

стан кантактаў, хоць бы пыл з іх здэмуць...

АГОНЬ — ДОБРЫ СЛУГА, АЛЕ ДРЭННЫ ГАСПАДАР

Згадваючы пра пажары і іх прычыны, спецыялісты каторы раз заклікаюць не пакідаць малых да 5–6 гадоў адных у хаце. Хапае некалькіх хвілін, каб здарылася бяда.

— Праз дзіцячае свавольства з агнём летасць згарэла сцірта саломы на 6 тон — яе кошт спагналі з бацькоў. А ў 2015-м заняўся дом, дзе 3-гадовы хлопчык падпаліў запалкамі цацкі, пакуль яго цётка

адышлася на 10 хвілін, — расказаў **Эдвард МІХАЛЬКЕВІЧ**, першы намеснік начальніка **Смаргонскага раённага аддзела па надзвычайных сітуацыях**. — Ёсць і кур'ёзныя выпадкі. Дзяўчынка ўбачыла ў руках малодшай сястры запалкі і выклікала пажарнікаў, спалохаўшыся. За гэта сям'ю не аштрафавалі, аднак пра кожны такі выклік дакладваюць у Воранаўскі РАУС — як пра непрыняцце мер па выхаванні дзіцяці.

Нагадалі жыхарам і пра неабходнасць вытрымліваць адлегласць у 10 метраў ад будынкаў, 20 — ад лесу і 30 — ад сціртаў з саломай, калі паліш вогнішча на трысядзібных участках і ў садовых таварыствах. Дарэчы, рабіць гэта

можна толькі для гатавання ежы і палення смецця, прычым пры ветры не хутчэйшым за 5 м/сек. Штраф за падпал сухастою на ўласным падворку або за тое, што не прыбраў яго, можа даходзіць да 30 базавых велічынь.

Курэнне — прычына пажараў у 75% выпадкаў, і часта ад бяды ратуюць аўтаномныя пажарныя апаравыя машыны. З 2002 года яны захавалі жыццё 2000 чалавек. Улады настойваюць на іх устаноўцы ў кожным пакоі.

— Шматдзетным сем'ям мы ставім іх бясплатна, на жаль, і дармаедам — таксама, каб даражэй не абышлося і нам, і іх суседзям. Аднак астатнія павінны самі засцерагаць ад небяспекі сваю сям'ю, — заўважыў **Мікалай РОЗУМ**, старшыня **Воранаўскага райвыканкама**.

АД П'ЯНСТВА — ДВА КРОКІ ДА ЗЛАЧЫНСТВА

Не правакаваць злодзеяў на крадзяжы заклікаў **Юрый ЛАРЫОНАЎ**, першы намеснік начальніка аддзела **ўнутраных спраў Воранаўскага райвыканкама**:

— Часта мы самі вінаватыя: не замыкаем хаты, пакідаем веласіпеды без ланцуга на падворку. А колькі разоў да нас звярталі-

ся грыбнікі, якія забываліся, пад якім кустом ровар кінулі...

Штогод канфіскацыя каля 12 тон вадкасцяў рознага кшталту, і гэтая лічба амаль не мяняецца. Летасць да нарколага даставілі больш за 20 чалавек, 9 хронічных алкаголікаў накіравалі ў ЛПП, дадаў спецыяліст. Ён паабяцаў разабрацца з праблемай начнога гандлю алкаголем у прыватнай краме, якую мясцовыя называюць «домам слёз жонак і маці». А каб кожнасць бытавых злачынстваў памяншалася, параіў сачыць за сітуацыяй у неўладкаваных сем'ях суседзям.

Кірыл ФЁДАРАЎ, начальнік аддзела памежнага кантролю «Доцішкі», у сваю чаргу заклікаў людзей не правяраць пагранічнікаў на сумленнае выкананне імі сваіх абавязкаў з аднаго боку, і на чалавечнасць — з другога.

— Прыходзіць грамадзянін перасякаць мяжу з чужым пашпартам, ну што гэта такое? Летасць двойчы жыхары з дакументамі жонак так трапіліся. З пункту гледжання закона — гэта спроба перайсці мяжу пад чужым імем, за што пагражае штраф у 500 еўра і канфіскацыя дакумента. Як правіла, мы проста папярэджваем чалавека, але па пашпарт прыйдзецца прыйсці праз тры дні. Дарэчы, за знаходжанне ў памежнай зоне без пашпарта таксама можна пацярапець на такую ж суму.

Ірына СІДАРОК. sidarok@zviazda.by

Фота Сяргея Ніканоўча.

(Заканчэнне.
Пачатак на 1-й «МС».)